

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

9 d'avrigl 2024

11 d'avrigl 2024

287/2024

Dumonda Mazzetta

concernent la deponia veglia «Rusna da Furns» sin l'areal da la Ems-Chemie

Resposta da la Regenza

Tenor l'art. 9 al. 2 lit. a da l'Ordinaziun davart la sanaziun da deponias veglias (Ordinaziun davart las deponias veglias, OSDV; CS 814.680) dovra in lieu contaminà dal punct da vista da l'«aua sutterrana» ina sanaziun, sch'ins constatescha en tschiffadas d'aua sutterrana ch'èn d'interess public substanzas che pericliteschan l'aua, e quai en concentrziuns che surpassan la limita da quantificaziun e che derivan dal lieu contaminà. Per quest intent stoi dentant vegnir cumprovà incontestadamain, che la contaminaziun deriva propi d'in tschert lieu. Cun l'analisa tecnica da fin ussa tenor la OSDV n'ha la cumprova segira betg pudì vegnir furnida. Uschia na po la contaminaziun cun tricloretilen en il pumpadi Bagliel da la vischnanca da Domat betg vegnir attribuida a la deponia Rusna da Furns sin l'areal da la EMS-CHEMIE SA. Autras funtaunas en ed ordaifer l'areal da la EMS-CHEMIE SA na pon betg vegnir exclusas. Sin basa da quest resultat da l'analisa, è la deponia Rusna da Furns vegnida giuditgada en la posiziun dals 28 da favrer 2024 da l'Uffizi per la natira e l'ambient (UNA) pertutgant las cumplettaziuns da l'analisa tecnica, etappa 2 e 3 sco tala «che na sto betg vegnir sanada, che sto dentant vegnir survegliada». Correspudentamain vegn er formulada l'inscripziun en il Cataster chantunal dals lieus contaminads (CLcon).

Tar la dumonda 1: Na, i na po betg vegnir exclus, che quantitads pli grondas da tricloretilen possian arrivar en l'aua sutterrana. Per vesair a temp midadas resp. augments da la concentrziun vegn perquai survegliada l'aua sutterrana en il pumpadi Bagliel sco er en ses affluent.

Tar la dumonda 2: Na, perquai che a chaschun d'analisis tenor il dretg davart la sanaziun dals lieus contaminads n'exista – sin basa da la Convenziun d'Aarhus – nagina obligaziun activa d'infurmar las autoritads. Terzas persunas interessadas pon dentant – sa basond sin l'art 10g da la Lescha federala davart la protecziun da

l'ambient (Lescha federala davart la protecziun da l'ambient, LPAmb; CS 814.01) – dumandar da survegnir access a documents uffizials che cuntengnan infurmaziuns davart l'ambient.

Tar la dumonda 3: La surveglianza da l'aua sutterrana che sa basa sin il dretg davart la sanaziun dals lieus contaminads, n'è betg cuntegnida en la glista da las activitads da la Convenziun d'Aarhus (aggiunta I) che vegn menziunada en l'art. 6 al. 1 lit. a. La publicitad pertutgada na sto pia betg vegnir infurmada. La disposiziun dal UNA concernent la surveglianza da l'aua sutterrana tar l'anteriura deponia Rusna da Furns na vegn betg exponida publicamain, dentant consegnada a las organisaziun cun dretg da far recurs tenor la Lescha federala davart la protecziun da la natira e da la patria sco er a las vischnancas pertutgadas.

Tar la dumonda 4: Al UNA stattan a disposiziun las resursas persunalas e finanzialas ch'èn necessarias per exequir il dretg davart la sanaziun dals lieus contaminads. Tenor l'art. 20 OSDV sto la possessura u il possessur dal lieu contaminà prender e pagar las mesiras d'analisa, da surveglianza e da sanaziun. Per realisar questas mesiras ston per regla vegnir consultadas persunas spezialisadas externas. En il rom da l'execuziun garantescha il UNA, che las analisas vegnian fatgas en moda commensurada e cunvegnenta e che las mesiras disponidas vegnian realisadas.

Tar la dumonda 5: Sa basond sin il princip dal chaschunader surpiglia da princip quella persuna ils custs, che ha chaschunà tras ses cumportament las mesiras d'analisa, da survegliar e da sanaziun. Tgi ch'è pertutgà sco possessura u possessur dal lieu, surpiglia per regla er ina part dals custs. La deponia Rusna da Furns è vengnida duvrada – tenor las enconuschientschas actualas – unicamain da la EMS-CHEMIE SA e quella è er la possessura dal lieu. Sch'il lieu vegniss giuditgà en l'avegnir – pervia dals resultats da la surveglianza u pervia da novas enconuschientschas u d'ina midada da las basas legalas – sco lieu «che dovra ina sanaziun», stuess pia la EMS-CHEMIE SA surpigliar ils custs da sanaziun.

En num da la Regenza

Il president:

Dr. Jon Domenic Parolini

Il chancelier:

Daniel Spadin